

PRATARMĖ

Šis tęstinio leidinio tomas – aštuntasis. Jis skirtas 2015–2016 m. Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos veiklai atskleisti. Šis laikotarpis žymi Bibliotekos rekonstrukcijos pradžią. Prasidėjus statybos darbams, Biblioteka savo veiklą privalėjo vykdyti, atsižvelgdama į naujas sąlygas. Nepaisant to, skaitytojams ji buvo ir išlieka atvira. Tai liudija ir šio leidinio turinys.

Šįsyk jį sudaro vien Bibliotekos darbuotojų parengtos publikacijos. „Mokslinių straipsnių“ skyriuje publikuojama dr. Sigitos Narbuto studija, aptarianti ankstyviausius Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos leidinius, pasirodžiusius Krokuvoje, Milane, Prahoje, Romoje, Vilniuje bei kai kuriuose kituose miestuose iki Pranciškaus Skorinos mirties (1551–1552) ir pirmosios nuolat veikusios LDK spaustuvės darbo pradžios (1553). Tyrimas skirtas 550-osioms LDK spaudos pradininko, polockiečio Pranciškaus Skorinos (1470 – prieš 1552-01-29) gimimo metinėms. Tad ankstesniame tome pradėta skorinianos tema ir toliau aktualinama, rengiantis sutikti pirmosios LDK žemėse spausdintos knygos 500 metų jubiliejų. Dr. Artūro Judženčio straipsnyje nagrinėjamos trys Prūsijos karalystės kunigo Vilhelmo Martinio į lietuvių kalbą išverstos ir Danieliaus Kleino giesmyne 1666 m. paskelbtos giesmės. Atliktas vertimo ypatybių tyrimas leidžia plačiau pažvelgti į lietuviybės sklaidos Prūsijos karalystėje reiškinį. Rankraščių skyriaus mokslo darbuotoja Rasa Sperskienė savo straipsnyje aprašo Lietuvos valstybės atkūrimo laikotarpio (1917 m. antra pusė – 1918 m.) dokumentus, saugomus Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos Rankraščių ir Retų spaudinių skyriuose, aptaria jų panaudojimą naujausiuose Lietuvos valstybingumo atkūrimo tyrimuose bei dokumentų publikacijose. Tai ypač svarbu ką tik turiningai paminėjus nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmetį – vieną iš reikšmingiausių pastarųjų metų įvykių, sutelkusį dokumentinio paveldo tyrėjus. Vrublevskių biblioteka šią svarbią Lietuvos istorijos datą taip pat deramai pagerbė. Be kitų akstinių, paskatinusių daugiau tirti ir viešinti Bibliotekos fonduose saugomus raštijos paminklus, pažymėtinas ir šios institucijos siekis įsteigti LDK raštijos muziejų. Tad šio muziejaus vedėja dr. Alma Braziūnienė straipsnyje „Knygos muziejus tarp sena ir nauja“ svarsto tradicinio ir modernaus muziejaus klausimus, aptaria Lietuvos muziejų būklę ir rankraštinio bei spausdintinio paveldo eksponavimo patirtį.

Skyriuje „Iš Bibliotekos rinkinių“ pateikiama reikšminga Retų spaudinių skyriaus darbuotojų Danguolės Palačionytės ir Violetos Radvilienės informacija apie šių metų pradžioje nustatytą dviejų čekiškų inkunabulų konvoliutą, kuris paskutinį kartą paliudytas prieš 200 metų. Konvoliutas buvo saugomas Memorialiniame akademiko Konstantino Jablonskio (1892–1960) fonde, įsteigtame Bibliotekoje 1968 metais. Kita Retų spaudinių skyriaus darbuotoja Jolanta Stasytė-Berniūnienė aptaria Bibliotekos fonduose saugomų dabartinės Lietuvos teritorijoje 1941–1944 m. išleistų periodinių leidinių bruožus ir pateikia 153 pavadinimų sąrašą.

Kaip įprasta, leidinys baigiamas mokslinės sekretorės Leokadijos Kairelienės parengta Bibliotekos 2015–2016 m. veiklos ataskaita. Atskirai skelbiamas Bibliotekos darbuotojų

2015–2016 metų publikacijų sąrašas, sudarytas Mokslinės informacijos skyriaus vedėjos dr. Giedrės Miknienės, ir to paties skyriaus darbuotojų parengti informaciniai tekstai: Bibliotekos veiklos kronika ir bibliografijos duomenys apie Biblioteką tų metų žiniasklaidoje.

Skyrelyje „In memoriam“ prisimenamas Bibliotekoje dirbęs filosofas, kultūrologas ir bibliografas Ipolitas Ledas (1935-10-04–2015-08-11).

Dėkojame šio leidinio mokslinių straipsnių recenzentams, įdėmiai perskaičiusiems publikacijas ir davusiems vertingų patarimų.

Redaktorių kolegija